

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ ๔
The 4th National and International Conference, 2024

เนื่องในวาระครบรอบวันสถาปนา ๔๐ ปี วิทยาเขตเชียงใหม่
On the occasion of 40 Years Anniversary, Chiang Mai Campus

ภูมิพลังสร้างสรรค์ และพุทธนวัตกรรมในสังคมร่วมสมัย

Soft Power and Buddhist Innovations
for Contemporary Society

SBCS

วันที่ ๒๓-๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๗
Date: 23rd – 24th August 2024

ณ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

At Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiang Mai Campus

PaMiang Sub-district, Doisaket District, Chiang Mai, Thailand

การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลัก
สัพปุริสธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองซ่างคีน
อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

Promotion of Sustainable Agriculture Model Community Management
According to Sappurisdhamma Case Studies of Large Plots of Longan
Communities Nong Chang Khuen Subdistrict, Mueang District,
Lamphun Province

วันทนีย์ ใจแก้ว, นพตณ ปัญญาวิรทัต, อภิรมย์ สีดาคำ

Wantanee Jaikaew, Noppadon Panyaweeratth, Apirom Sidakham
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Master of Public Administration Mahachulalongkornrajavidyalaya University
wantanee9407@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการจัดการชุมชนต้นแบบของชุมชน
ลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองซ่างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของ
เกษตรกรในชุมชนตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบ
เกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสัพปุริสธรรม การวิจัยนี้ใช้วิธีการผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ
และเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 ท่าน และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 363 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการชุมชนตามหลักสัพปุริสธรรมในชุมชนลำไย
แปลงใหญ่ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากสูงสุด ได้แก่ การรู้ชุมชน (ปรีสัญญาตา)
การรู้บุคคล (ปุคคลสัญญาตา) การรู้ตน (อัตตัญญาตา) การรู้จักเหตุ (อัมมัญญาตา) การรู้จักผล (อัต
ถัญญาตา) การรู้กาลเวลา (กาลัญญาตา) และการรู้ประมาณ (มัตตัญญาตา) 2) การบริหารจัดการ
ชุมชนตามหลักสัพปุริสธรรมส่งผลต่อการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนในชุมชน
ลำไยแปลงใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการส่งเสริมการจัดการ
ชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ได้แก่ การประชุมวางแผนชุมชนโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม
การประเมินเหตุการณ์ในอนาคตและเตรียมรับมือ การวิเคราะห์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการ
เปลี่ยนแปลงเทคนิค และการฝึกอบรมเกษตรกรในเทคนิคใหม่ ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำสำคัญ: การจัดการชุมชน, ต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน, สัพบุรีธรรม

Abstract

This study aims to: 1) assess the management level of the model agricultural community in the Longan Large Plot Community, Nong Chang Khuen Subdis-trict, Mueang District, Lamphun Province; 2) compare the opinions of farmers in the community based on personal factors; and 3) propose strategies to promote the management of a model sustainable agricultural community based on Sappurisa-dhamma principles. The research employs a mixed-method approach, combining quantitative and qualitative methods, including in-depth interviews with 10 key informants and data collection from a sample of 363 participants.

The findings reveal that: 1) The management of the community based on Sappuri-sa-dhamma principles is rated highly in all aspects, with the highest ratings in un-derstanding the community (parisannuta), understanding people (puggalannuta), self-awareness (attanuta), understanding causality (dhammaññuta), understanding consequences (atthannuta), understanding timing (kalannuta), and understanding moderation (mattannuta). 2) The application of Sappurisa-dhamma in community management has a statistically significant positive impact on the sustainable agri-cultural practices in the Longan Large Plot Community at the 0.05 level. 3) The proposed strategies for promoting the management of a model sustainable agricul-tural community include community planning meetings with active participation from residents, forecasting and preparing for future events, analyzing potential outcomes of technological changes, and training farmers in new techniques by ex-perts.

Keywords: community management, model sustainable agriculture, Sappuri sa-dhamma

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ต่างๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยภายในประเทศ เช่น การเพิ่มขึ้นของประชากร การเปลี่ยนแปลงลักษณะของอาชีพ การโยกย้ายถิ่นฐาน ความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐความต้องการในบริการของรัฐที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งที่จากบทเรียนของการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา โครงการพัฒนาหลายโครงการเป็นโครงการที่ดีแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากมองที่โครงการเป็นตัวตั้งไม่ได้มองที่ประชาชน ดังนั้นการให้บทบาทและความสำคัญของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนขององค์กรประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชน เห็นว่าหากจะให้การพัฒนาชุมชนให้มุ่งสู่ความยั่งยืนต้องมองที่ชุมชนเป็นศูนย์กลาง จึงเกิดแนวคิดเรื่องการพัฒนาที่มีฐานคิดเริ่มจากจากชุมชนโดยชุมชนเป็นผู้จัดการเอง (พัลลภ หารุคำจา, 2562)

การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพชุมชนเพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งมีความเป็นอยู่อย่างพหุมีพอกินมีชีวิตครอบครัวที่มีความสุข และสามารถยืนหยัดต่อไปได้ในสภาวะการณ์ที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการพัฒนาศักยภาพของชุมชนเป็นการสร้างฐานความมั่นคงให้กับครัวเรือนชุมชนและสังคมและประเทศชาติภายใต้การใช้ชีวิตตามแนวความคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามทางสายกลาง พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไข ความรู้รอบรู้รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรมซื่อสัตย์สุจริตอดทนอดกลั้นและแบ่งปัน (สุกัญญา ดวงอุปมา, 2557) ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตในปัจจุบันและสามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตครอบครัวชุมชนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (People's Participation) จึงไม่ใช่แค่เพียงแค่การไปร่วมประชุมรับฟังการเสนอแนะความคิดเห็นเท่านั้น แต่คนในชุมชนร่วมกันแสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันมีโอกาสได้แสดงทัศนะและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

จากการศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่าในปี 2564 ได้ประสบปัญหา อาทิ ด้านแรงงานในการผลิตลำไย เนื่องจากผลกระทบโควิด-19 โดยแรงงานจากพื้นที่อื่นไม่สามารถข้ามเขตได้ ส่วนด้านการตลาด พบว่าปริมาณลำไยเวียดนามมีมาก จึงทำให้ความต้องการลำไยรูดร่วงจากประเทศไทยเพื่อนำไปบดคอง และจากความต้องการลำไยอบแห้งตลาดต่างประเทศลดลง ส่งผลให้โรงอบชะลอการรับซื้อ ส่งผลต่อคุณภาพ ด้านสภาพคล่องของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ขาดสภาพคล่อง

(สำนักงานจังหวัดลำพูน, 2565) ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตรอย่างที่ใช้กันมานั้นน่าจะมีบางอย่างคลาดเคลื่อน พร้อมเสนอประยุกต์การบริหารให้เข้ากับพื้นฐานเดิมของสังคม พิจารณาแนวพุทธ ซึ่งเป็นแนวคิดและวิถีปฏิบัติดั้งเดิมของไทยเพื่อนำสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน โดยวิเคราะห์วิชาเศรษฐศาสตร์ที่พัฒนามาจากอารยธรรมตะวันตก มีความเข้าใจมนุษย์ในมุมแคบมีลักษณะเสื่อมถอย คือ เน้นการผลิตวัตถุเพื่อสนองความต้องการไม่มีที่สิ้นสุดของมนุษย์ โดยเข้าใจว่าเมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้ว จะมีความสุขมากขึ้น สังคมส่วนรวมดี จะส่งเสริมให้มีการแข่งขัน มีระบบตลาดเสรี แต่ผลตามมาก็คือ การแข่งขันที่นำไปสู่การทำลายล้างไม่สามารถควบคุมจรรยาบรรณของการแข่งขันเสรีได้ รวมทั้งทรัพยากรถูกใช้ไปอย่างไม่คำนึงถึงต้นทุนทางสภาวะแวดล้อม การดำรงชีวิตของชุมชนเดิมที่ได้ถูกทำลายไป (พีระพงษ์ กลิ่นละออ, 2558)

ในการยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) ด้วยการพัฒนาคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยแนวคิดที่องค์พระสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเคยมอบให้กับประชากรชาวโลกที่พระองค์ทรงโปรดนั่นก็คือ “สัปปุริสธรรม” ซึ่งสามารถนำมาเชื่อมโยงปรับใช้ภายใต้บริบทไทยแลนด์ในศตวรรษที่ 21 ได้ดังนี้ 1) การรู้หลักรู้จักเหตุ (ธัมมัญญูตา) 2) การรู้จักผล (อัตถัญญูตา) 3) การรู้ตน (อัตตัญญูตา) 4) การรู้ประมาณ (มัตตัญญูตา) 5) การรู้กาลเวลา (กาลัญญูตา) 6) การรู้ชุมชน (ปริสัญญูตา) 7) การรู้บุคคล (บุคคลัญญูตา) โดยหลักสัปปุริสธรรมข้างต้น สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับคนและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่มีคุณค่า พบได้ในสังคมมนุษย์หรือปัจจัยแห่งสังคมในกระบวนการอาศัยซึ่งกันและกัน ด้วยการพิจารณาจากเหตุและผล รู้จักโลกรู้จักธรรมชาติ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ อันนำไปสู่สังคมที่มีความหวัง (Hope) สังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) สังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) (พระครูอุปกิจปริยัติ โสภณ, 2564)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสัปปุริสธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อให้ได้แนวทางในการบริหารจัดการชุมชนตามพระพุทธศาสนาที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการบริการจัดการในช่วงวิกฤติทางเศรษฐกิจและโรคระบาดไวรัส Covid-19 อีกทั้งปัญหราคาลำไยตกต่ำ โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2565 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.55 บาท ลดลงจากปี พ.ศ. 2564 ราคา กิโลกรัมละ 14.09 บาท ซึ่งราคาลดต่ำลงร้อยละ 18.00 เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้นและกระจุกตัวเกินกำลังการผลิตโรงอบลำไยแห่งผู้ประกอบการจึงชะลอการรับซื้อ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการชุมชนต้นแบบของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) กล่าวคือ การใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้นำชุมชน และชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 3,609 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 363 คน โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรทายาแมนเน่ (Yamane, 1973) คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรที่สนใจศึกษาที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1) แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ (Check List) จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์การทำเกษตรกรรม และการเข้าร่วมโครงการลำไยแปลงใหญ่

3.2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการชุมชนเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้หลักรู้จักเหตุ (อัมมัญญตา) 2) การรู้จักผล (อัตถัญญตา) 3) การรู้ตน (อัตตัญญตา) 4) การรู้ประมาณ (มัตตัญญตา) 5) การรู้กาลเวลา (กาลัญญตา) 6) การรู้ชุมชน (ปริสสัยญตา) 7) การรู้บุคคล (ปุคคัลลัญญตา) จำนวน 21 ข้อ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1) นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

4.2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทาง

4.2.1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์การทำเกษตรกรรม และการเข้าร่วมโครงการลำไยแปลงใหญ่ วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.4.2) ระดับการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของผู้นำชุมชนและประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ได้แก่

(1) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป/คน

(2) นักวิชาการหรือผอ.ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 รูป/คน

(1) ผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน

(2) ตัวแทนเกษตรกรชุมชนลำไยแปลงใหญ่ จำนวน 4 คน

2.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา

อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลัก สปัจริสธรรมของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 7 ด้าน ตามหลักสปัจริสธรรม ประกอบด้วย 1) การรู้หลักรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) 2) การรู้จัก ผล (อตัถัญญตา) 3) การรู้ตน (อตัตัญญตา) 4) การรู้ประมาณ (มัตตัญญตา) 5) การรู้กาลเวลา (กาลัญญตา) 6) การรู้ชุมชน (ปริสัญญตา) 7) การรู้บุคคล (ปุคคลัญญตา)

2.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) การรวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และงาน เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสปัจริสธรรม ๗ ของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

2) ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตไปยังนายกเทศมนตรี และผู้นำชุมชน ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.4) การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยวิธีการ ดังนี้

(1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ นำมาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
(2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียง เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

(3) วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

(4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการจัดการชุมชนตามหลัก
สัปปุริสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไย

แปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม (n = 363)

การจัดการชุมชนตามหลักสัปปุริ สธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบล หนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล
1. การรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา)	4.03	0.79	มาก
2. การรู้จักผล (อัตถัญญตา)	3.95	0.91	มาก
3. การรู้ตน (อัตตัญญตา)	4.10	0.84	มาก
4. การรู้ประมาณ (มัตตัญญตา)	3.87	0.96	มาก
5. การรู้กาลเวลา (กาลัญญตา)	3.94	0.92	มาก
7. การรู้ชุมชน (ปริสัญญตา)	4.35	0.66	มาก
8. การรู้บุคคล (บุคคลัญญตา)	4.31	0.67	มาก
ภาพรวม	4.08	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการจัดการชุมชนตามหลักสัปปุริสธรรม กรณีศึกษา
ชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
มาก (= 4.08, S.D. = 0.82)

เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การรู้ชุมชน (ปริ
สัญญตา) อยู่ในระดับมาก (= 4.35, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ การรู้บุคคล (บุคคลัญญตา) อยู่
ในระดับมาก (= 4.31, S.D. = 0.67), การรู้ตน (อัตตัญญตา) อยู่ในระดับมาก (= 4.10, S.D.
= 0.84), การรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) อยู่ในระดับมาก (= 4.03, S.D. = 0.79), การรู้จักผล (อิต
ถัญญตา) อยู่ในระดับมาก (= 3.95, S.D. = 0.91), การรู้กาลเวลา (กาลัญญตา) อยู่ในระดับ
มาก (= 3.94, S.D. = 0.92) และ การรู้ประมาณ (มัตตัญญตา) อยู่ในระดับมาก (= 3.87, S.D.
= 0.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรม

อย่างยั่งยืนของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีนอำเภอเมือง จังหวัด

ลำพูน

การจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน	ค่านัยสำคัญ (Sig.)						
	เพศ	สถานภาพ	การเข้าร่วมโครงการลำไยแปลงใหญ่	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพสมรส	ประสบการณ์การทำงานเกษตรกรรม
1. การสร้างความตื่นรู้เพื่อการจัดการปัญหา	.059	.381	.001*	.496	.665	.081	.184
2. การรวบรวมความรู้อย่างเป็นระบบ	.189	.055	.014*	.287	.809	.150	.148
3. การแลกเปลี่ยนความรู้และการฝึกอบรม	.669	.338	.019*	.397	.725	.111	.055
4. การสร้างความรู้เชิงนวัตกรรม	.695	.883	.003*	.171	.816	.096	.056
5. การติดตามวัดความรู้	.218	.185	.000*	.154	.498	.086	.173
ภาพรวม	.412	.532	.002*	.216	.612	.101	.060

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของเกษตรกรชุมชนลำไยแปลงใหญ่เปรียบเทียบตาม เพศ อายุ สถานภาพ และประสบการณ์ทำเกษตรกรรมที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสัปปุริสธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีการเข้าร่วมโครงการลำไยแปลงใหญ่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสัปปุริสธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่าการบริหารจัดการชุมชนตามหลัก

สัปปุริสธรรมส่งผลต่อการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ในตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์การบริหารจัดการชุมชนตามหลักสัปปุริสธรรมส่งผลต่อการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ในตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน (n = 363)

ลำดับตัวแปร	B	S.E.	Beta	t	P-Value
Constant	1.108	.298		3.722	.000*
การรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) (X ₁)	.141	.049	.140	2.858	.005*
การรู้จักผล (อัตถัญญตา) (X ₂)	.168	.043	.169	3.927	.000*
การรู้ตน (อิตถัญญตา) (X ₃)	.159	.044	.158	3.610	.000*
การรู้ประมาณ (มัตถัญญตา) (X ₄)	.191	.039	.223	4.944	.000*
การรู้กาลเวลา (กาลัญญตา) (X ₅)	.121	.049	.125	2.465	.014*
การรู้ชุมชน (ปริสัญญตา) (X ₆)	.052	.046	.031	1.133	.048*
การรู้บุคคล (ปุคคลัญญตา) (X ₇)	.372	.061	.219	6.147	.000*
R = 0.859, R ² = 0.737, R ² _{adj} = 0.732, SE _{est} = 0.419, F = 142.429					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่าตัวแปรที่เข้าสมการพยากรณ์การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุทั้งหมด จำนวน 7 ตัวแปร โดยเรียงลำดับตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การรู้บุคคล (ปุคคลัญญตา) (X₇) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.372 รองลงมา คือ การรู้ประมาณ (มัตถัญญตา) (X₄) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.191, การรู้จักผล (อัตถัญญตา) (X₂) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.168, การรู้ตน (อิตถัญญตา) (X₃) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.159, การรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.141, การรู้กาลเวลา (กาลัญญตา) (X₅) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.121 และ การรู้ชุมชน (ปริสัญญตา) (X₆) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.052 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสี่ปฐพีธรรมของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสี่ปฐพีธรรมของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการรู้หลักรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) ประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รู้และเข้าใจสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ด้านการรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) คือ มีการประชุมหาสาเหตุของปัญหาโดยใช้ข้อมูลเดิมของชุมชนมาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เช่น ปัญหาราคาลำไยตกต่ำ ลำไยล้นตลาด ต้นทุนการผลิตสูงโดยมีการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชนเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาเมื่อทราบสาเหตุที่เกิดขึ้น

2. ด้านการรู้จักผล (อรรถัญญตา) ประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รู้และเข้าใจผลที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานในอนาคต และมีการจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ด้านการรู้จักผล (อรรถัญญตา) คือ มีการประชุมชี้แจงเป้าหมายในการทำงานของชุมชนเพื่อพัฒนาผลผลิตลำไยให้มีคุณภาพดีขึ้น มีการหาความรู้ข้อมูลใหม่ ๆ มาบูรณาการกับภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ในการปรับปรุงผลผลิต มีการนำข้อมูลเดิมมาประเมินเพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

3. การรู้ตน (อิตถัญญตา) ประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รู้และเข้าใจตัวตนและลักษณะของชุมชนตนเองและมีการจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ด้านการรู้ตน (อิตถัญญตา) คือ ประชาชนรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและตั้งใจทำงานที่ตนเองรับผิดชอบและถนัดด้วยความสามารถที่มีอยู่ รู้จักปรับปรุงการผลิตลำไยโดยนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้มาลองใช้จนเกิดองค์ความรู้ใหม่จนสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิต และมีชื่อเสียงในการผลิตลำไยเปี้ยวเขียวลำพูนที่เป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่แย ๆ ได้ดี แต่ยังคงอาศัยความรู้ วิธีการที่ดีกว่านี้มาช่วยในการลดต้นทุนการผลิตลำไยลงและทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น

4. การรู้ประมาณ (มัตถัญญตา) ประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองข้างคีน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รู้และเข้าใจการประมาณในสิ่งที่กระทำให้เหมาะสม และมีการจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ด้านการรู้ประมาณ (มัตถัญญตา) คือ ประชาชนในชุมชนมีการควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำและวัสดุอุปกรณ์ให้คุ้มค่า มีการปฏิบัติตนและทำงาน

ตามกฎระเบียบของชุมชนและสังคม ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการควบคุมงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. การรู้จักเวลา (กาลัญญุต) ประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รู้และเข้าใจ ให้ความสำคัญกับเวลาในการทำงานและมีการจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิธธรรม ด้านการรู้จักเวลา (กาลัญญุต) คือ ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการทำงานให้ตรงเวลาตามที่วางแผนไว้ มีการกระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆให้ตรงเวลา อีกทั้งในขั้นตอนการลำไยเกษตรกรรมก็จะทำงานให้ทันเวลาที่กำหนดเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ

6. การรู้จักชุมชน (ปริสัญญุต) ประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รู้และเข้าใจลักษณะชุมชนของตนเองและมีการจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิธธรรม ด้านการรู้จักชุมชน (ปริสัญญุต) คือ ประชาชนในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทำให้มีองค์ความรู้พื้นฐานมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น อีกทั้งผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ดีเห็นความสำคัญของการนำเสนอผลผลิตเข้าประกวดเพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่ลำไยของชุมชนและทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้

7. การรู้จักบุคคล (บุคคัลัญญุต) ประชาชนชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รู้และเข้าใจลักษณะความแตกต่างของบุคคลและมีการจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิธธรรม ด้านการรู้จักบุคคล (บุคคัลัญญุต) คือ ผู้นำชุมชนเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน และให้คำแนะนำเวลาเกิดความผิดพลาดมากกว่าการตำหนิ ทำให้ประชาชนมีกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรมของชุมชนตามความถนัดและความสามารถของแต่ละคน ตลอดจนให้ความสำคัญในการพัฒนางาน พัฒนาความสามารถด้านอาชีพเกษตรผลิตลำไยโดยส่งเสริมให้ได้รับการฝึกอบรมในการทำงาน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสี่ปฐิธธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิธธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

การจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิธธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่

ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่ามีผู้นำชุมชนให้ความสำคัญในการประชุมหาสาเหตุของปัญหาและประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมและแสดงความคิดเห็นและผู้นำชุมชนรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกษตรกร

1) การรู้หลักรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) การจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการรู้หลักรู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีรู้และเข้าใจสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้น มีการประชุมหาสาเหตุของปัญหาโดยใช้ข้อมูลเดิมของชุมชนมาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เช่น ปัญหาวัสดุอุปกรณ์ราคาแพง ค่าแรงงานสูง ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โดยมีการปรึกษาร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชนเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาเมื่อทราบสาเหตุที่เกิดขึ้น

2) ด้านการรู้จักผล (อัทธัญญาตา) การจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการรู้จักผล (อัทธัญญาตา) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนรู้และเข้าใจผลที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานในอนาคต มีการประชุมชี้แจงเป้าหมายในการทำงานของชุมชนเพื่อพัฒนาผลผลิตลำไยให้มีคุณภาพดีขึ้น มีการหาความรู้ข้อมูลใหม่ ๆ มาบูรณาการกับภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ในการปรับปรุงผลผลิต มีการนำข้อมูลเดิมมาประเมินเพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

3. การรู้ตน (อัทธัญญาตา) การจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการรู้ตน (อัทธัญญาตา) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนรู้และเข้าใจตัวตนและลักษณะของชุมชนตนเอง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและตั้งใจทำงานที่ตนเองรับผิดชอบและถนัดด้วยความสามารถที่มีอยู่ รู้จักปรับปรุงการผลิตลำไยโดยนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้มาลองใช้จนเกิดองค์ความรู้ใหม่จนสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิต และมีชื่อเสียงในการผลิตลำไยแป๊วเขียวลำพูนที่เป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่แย ๆ ได้ดี แต่ยังคงอาศัยความรู้ วิธีการที่ดีกว่านี้ มาช่วยในการลดต้นทุนการผลิตลำไยลงและทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น

4. การรู้ประมาณ (มัตตัญญาตา) การจัดการชุมชนตามหลักสี่ปฐิสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการรู้ประมาณ (มัตตัญญาตา) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนรู้และเข้าใจการประมาณในสิ่งที่กระทำให้เหมาะสม ในชุมชนมีการควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำและวัสดุอุปกรณ์ให้คุ้มค่า มีการปฏิบัติตนและทำงานตามกฎระเบียบของชุมชนและสังคม ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการควบคุม

งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. การรู้กาลเวลา (กาลัญญุต) การจัดการชุมชนตามหลักสัปปุริสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการรู้กาลเวลา (กาลัญญุต) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนรู้ เข้าใจ และให้ความสำคัญกับเวลาในการทำงาน อีกทั้งผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการทำงานให้ตรงเวลาตามที่วางแผนไว้ มีการกระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆให้ตรงเวลา อีกทั้งในขั้นตอนการลำไยเกษตรกรรมก็จะทำงานให้ทันเวลาที่กำหนดเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ

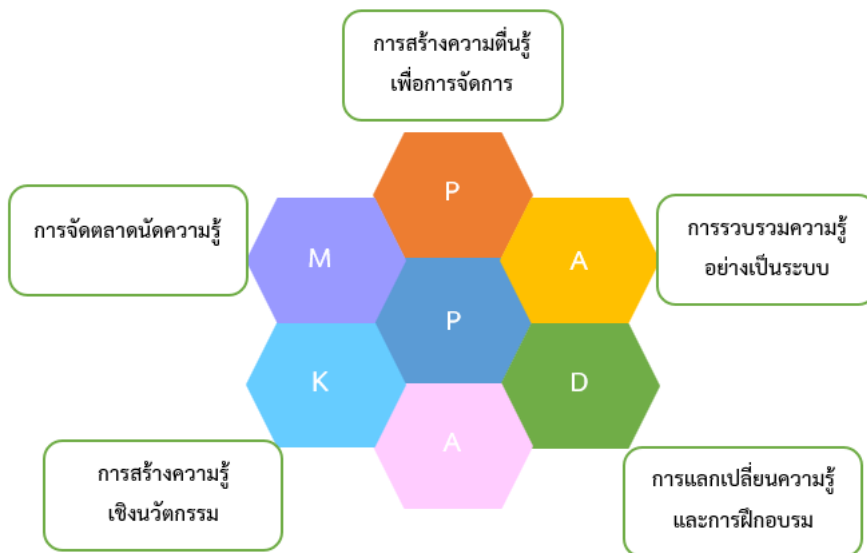
6. การรู้ชุมชน (ปริสัญญุต) การจัดการชุมชนตามหลักสัปปุริสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการรู้ชุมชน (ปริสัญญุต) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชน รู้และเข้าใจลักษณะชุมชนของตนเอง ประชาชนในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทำให้มีองค์ความรู้พื้นฐานมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น อีกทั้งผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ดีเห็นความสำคัญของการนำเสนอผลผลิตเข้าประกวดเพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่ลำไยของชุมชนและทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้

7. การรู้บุคคล (บุคคลัญญุต) การจัดการชุมชนตามหลักสัปปุริสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการรู้บุคคล (บุคคลัญญุต) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนรู้และเข้าใจลักษณะความแตกต่างของบุคคล ผู้นำชุมชนเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน และให้คำแนะนำเวลาเกิดความผิดพลาดมากกว่าการตำหนิ ทำให้ประชาชนมีกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรมของชุมชนตามความถนัดและความสามารถของแต่ละคน ตลอดจนให้ความสำคัญในการพัฒนางาน พัฒนาความสามารถด้านอาชีพเกษตรผลิตลำไยโดยส่งเสริมให้ได้รับการฝึกอบรมในการทำงาน

องค์ความรู้จากงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสัปปุริสธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน สามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ดังแสดงใน ภาพที่ 1

PPADAKM Model

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

สรุป

1. การจัดการชุมชนตามหลักสัปปุริสธรรม กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การรู้ชุมชน (ปรีชญูตา) รองลงมาคือ การรู้บุคคล (บุคคัลญูตา) การรู้ตน (อัตตัญูตา) การรู้จักเหตุ (ฉัมมัญูตา) การรู้จักผล (อัตถัญูตา) การรู้กาลเวลา (กาลัญูตา) และ การรู้ประมาณ (มัตตัญูตา) ตามลำดับ

2. การจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การรวบรวมความรู้อย่างเป็นระบบ รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความรู้ และการฝึกอบรม การสร้างความรู้เชิงนวัตกรรม, การสร้างความรู้

เพื่อการจัดการปัญหา และการจัดตลาดนัดความรู้ ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นของเกษตรกรชุมชนลำไยแปลงใหญ่เปรียบเทียบกับ เพศ อายุ สถานภาพ และประสบการณ์ทำเกษตรกรรมที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสัจปุริสธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีการเข้าร่วมโครงการลำไยแปลงใหญ่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสัจปุริสธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่าการบริหารจัดการชุมชนตามหลักสัจปุริสธรรมส่งผลต่อการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ในตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แนวทางการส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสัจปุริสธรรมของชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า 1) ควรมีการประชุมวางแผนในการจัดการของชุมชนโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและความร่วมมือในทางปฏิบัติ 2) ควรมีการประเมินเหตุการณ์ในอนาคตที่จะเกิดขึ้นและเตรียมวางแผนรับมือกับสถานการณ์ 3) ควรมีการวิเคราะห์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการปรับปรุงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ 4) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรลำไยได้รับการฝึกอบรม เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ จากผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรลำไยให้มีทักษะการปฏิบัติที่ชำนาญมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสัจปุริสธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) ควรมีนโยบายส่งเสริมการทำลำไยแปลงใหญ่ให้มีความยั่งยืน โดยจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือด้านการผลิตที่เหมาะสม จัดหาตลาดภายในประเทศ และตลาดส่งออกเพิ่มมากขึ้น สนับสนุนการแข่งขันทางการตลาดที่เหมาะสม

2) ควรมีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรลำไยได้รับการฝึกอบรม เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ จากผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรลำไยให้มีทักษะการปฏิบัติที่ชำนาญมากขึ้น

3) ควรมีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมีส่วนในการจัดการของชุมชนมากขึ้น เช่นการคัดสรรผลผลิต การบรรจุหีบห่อที่ทันสมัย สะอาด ปลอดภัย สะดวก และรวดเร็วต่อการขนส่ง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสัจพริศธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) ผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญด้านการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของทุกคน
- 2) ผู้นำชุมชนและประชาชนควรมีการวิเคราะห์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการปรับปรุงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ
- 3) ควรมีการนำความรู้หรือภูมิปัญญาชุมชนมาใช้ในการผลิตลำไยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 4) ควรมีการประเมินเหตุการณ์ในอนาคตที่จะเกิดขึ้นและเตรียมวางแผนรับมือกับสถานการณ์
- 5) ควรมีการประชุมวางแผนในการจัดการของชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
- 6) ควรมีการช่วยเหลือกันในชุมชน โดยมีการแบ่งปันความรู้ เทคนิคต่าง ๆ ให้เกษตรกรในชุมชนนำไปใช้เพิ่มผลผลิต
- 7) ควรมีการจัดการแหล่งน้ำให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง
- 8) ควรมีการส่งเสริมการตลาดให้มากขึ้น โดยเฉพาะตลาดส่งออกต่างประเทศ
- 9) ควรมีการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาช่วยในกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสม
- 10) ควรมีการประกันราคาลำไยให้มีเกษตรกรมีความมั่นคงด้านรายได้มากขึ้น
- 11) ควรมีการส่งเสริมการให้ความรู้ที่ทันสมัยแก่ประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ตามหลักสัจพริศธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลำไยแปลงใหญ่ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนตามหลักสัจพริศธรรมภาคอื่นๆ
- 2) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนในรูปแบบการวิจัยเชิงพัฒนา

3) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกับการใช้หลักธรรมมาภิบาล และหลักการมีส่วนร่วม

4) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การส่งเสริมการจัดการชุมชนต้นแบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนในหลักธรรมด้านอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- จันทนา อินทนิม. (2561). การจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ชนะพงษ์ กล้ากลิจ. (2562). การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 กับการบริหารงานสมัยใหม่. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2(1), 98-109.
- พลลภ หารุคำจา. (2562). รูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนผาบัง จังหวัดลำปาง. วารสารพุทธศิลปกรรม. 2(1), 1-13.
- พีระพงษ์ กลิ่นละออ. (2558). รูปแบบนวัตกรรมการสื่อสารแนวพุทธ เพื่อการพัฒนาเกษตรกรรมสู่เศรษฐกิจ พอเพียง. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร. 10(2), 22-39.
- ทวีศักดิ์ สุขกมล. (2560). การใช้หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาล ตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลหนองช้างคืน จังหวัดลำพูน. (2561). แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565. ลำพูน: เทศบาล ตำบลหนองช้างคืน จังหวัดลำพูน.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนของค์การมหาชน. (2564). แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น พ.ศ. 2564. ลำพูน: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
- สุกัญญา ดวงอุปมา. 2557. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์จากปลาแบบมี ส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อเป็นเศรษฐกิจชุมชนต้นแบบ จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารการพัฒนาชุมชนและ คุณภาพชีวิต, 8(3), 649-659.

สำนักงานจังหวัดลำพูน. (2561). แผนพัฒนาจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2561-2565. ลำพูน:

สำนักงานจังหวัดลำพูน.

อุทัย ปริญาสุทธินันท์. (2558). การจัดการชุมชน : มโนทัศน์และทฤษฎีที่จำเป็นต้องทบทวน.

วารสารการจัดการสมัยใหม่, 13(2), 11-22.